

T. G. Masaryka 22, 960 92 Zvolen
press@nlcsk.org | www.nlcsk.org
Kontakt: + 421 918 826 683

O medzinárodnej konferencii Aktuálne problémy v ochrane lesov 2019

V dňoch 31.1. – 1.2.2019 sa v Kongresovom centre Kúpeľov Nový Smokovec, a.s. konal 28. ročník medzinárodnej konferencie Aktuálne problémy v ochrane lesa 2019. Konferencie sa zúčastnilo 175 ľudí, išlo o vlastníkov lesov, obhospodarovateľov štátnych a neštátnych lesov, zástupcov štátnej správy, akademickej obce, študentov Technickej univerzity Zvolen, ale aj Slovenskej agentúry životného prostredia. Program bol rozčlenený do 8 blokov.

V prvom bloku generálny tajomník služobného úradu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Ing. Jaroslav Regec odovzdal 7 lesníkom ocenenie Lesníckej ochrannárskej služby „Osobnosť ochrany lesa 2019“. Ocenenými boli Ing. Juraj Balkovič, Ing. Dušan Brutovský, CSc., Ing. Milan Dolňan, Ing. Ľuboslav Mika, prof. Ing. Milan Saniga, DrSc., Ing. Pavel Toma a Ing. Milan Zúbrik, PhD.

V druhom bloku boli prezentované plošné opatrenia zamerané na ochranu lesa vydané MPRV SR pre Slovensko, opatrenia v Česku boli prezentované aktualizovanou vyhláškou o ochrane lesa a v Poľsku dlhodobo v praxi overené opatrenia určené pre horské oblasti so smrekom. Následne generálny riaditeľ Vojenských lesov a majetkov, š.p. Ing. Ján Jurica predstavil systém ochrany lesa pred kalamiťným premnožením podkôrných druhov hmyzu v ich podniku.

V treťom bloku odzneli informácie o výskyte škodcov v roku 2018 a prognóze na rok 2019 na Slovensku, v Poľsku a v Česku.

Témou štvrtého bloku bolo kalamiťné premnoženie podkôrných druhov hmyzu a asanácia napadnutej hmoty.

Až v piatom bloku sa prezentácie venovali listožravým druhom hmyzu a očakávanému premnoženiu mnišky veľkohlavej v dubinách juhozápadného Slovenska v roku 2019.

V posledných 3 blokoch boli prezentované najnovšie poznatky z oblasti prípravkov na ochranu rastlín a výsledky pokusov výskumných pracovníkov.

Konferencia sa však niesla v duchu extrémne vysokej kalamiťy spôsobenej podkôrnymi druhmi škodcov v smrečinách a borinách. Touto kalamiťou prichádzajú vlastníci, ale aj samotný štát, o množstvo finančných prostriedkov. Priemerné speňaženie 1 m³ dreva napadnutého podkôrnym hmyzom je znížená min. o 30 %, pri objeme 3,5 mil. m³ v roku 2017 bolo zníženie speňaženia o 105 mil. €, za roky 2016 až 2018 je to cca 300 mil. €, k tomu ešte štát prišiel na daniach o ďalších 20 %, čo je cca 60 mil. €. Prezentujúci zo svojho pohľadu poukazovali na príčiny a naznačovali možnosti obrany a prevencie. Do diskusie k tejto téme sa zapojili aj lesníci z prevádzky, ktorí poukázali na značne obmedzené

možnosti zabezpečiť ochranu lesa z ich pozícií. Keďže situácia je v štátnych lesoch podobná situácii v neštátnych lesoch, ukazuje sa, že problémom sú aj systémové obmedzenia zabezpečiť a riadiť spracovanie tejto kalamity. Bolo poukázané aj na skutočnosť, že prijaté rozhodnutie zo septembra 2018 síce nariaďuje opatrenia, avšak prax by potrebovala aj stimuly vo forme účelovo viazanej finančnej podpory a zároveň aj odstránenie administratívnych bariér. Z tejto konferencie tak vyplynulo niekoľko záverov a odporúčaní:

1. Príčinou súčasného veľkoplošného premnoženia podkôrných druhov hmyzu sú klimatické extrémny, ktoré oslabujú obranyschopnosť drevín a podporujú rozvoj podkôrných druhov hmyzu.
2. Do týchto nepriaznivých klimatických podmienok je nekoncepčne stále rozširovaná sieť území najmä s 5. stupňom ochrany prírody prekrývajúca sa s národnými parkami a územiami NATURA 2000, kde okrem zákonom stanovených obmedzení sa ochranou prírody a ochranárskymi združeniami vymáhajú aj ďalšie obmedzenia ochrany lesa stanovené len ústnymi dohodami bez právneho základu.
3. Riešeniu situácie nenapomáha administratíva orgánov ochrany prírody, ktorá pri vydávaní súhlasov a výnimiek z právnych predpisov o ochrane prírody a krajiny pre vlastníkov a správcov lesov neberie do úvahy negatívne dôsledky svojich rozhodnutí za nasledujúci vývoj lesných ekosystémov, najmä ich ohrozenie škodlivými činiteľmi.
4. Aktuálnym problémom pre zabezpečenie ochrany lesa je aj nedostatok ľudských zdrojov potrebných pre nárazové práce pri spracovaní aktívnej kalamity v takom čase, aby škodlivý činiteľ neopustil napadnutý strom ešte pred vyvezením tejto hmoty z lesa resp. zo skladu dreva v blízkosti lesa.
5. Podhodnotené opatrenia ochrany lesa súvisia aj s nedostatkom finančných stimulov pre vlastníkov a obhospodarovateľ lesov, aby sa mohlo investovať do rozvoja moderných technológií a technologických postupov zabezpečujúcich ochranu lesa bez ohrozovania lesných ekosystémov a znižovania ich potenciálu plniť svoje funkcie.
6. Ešte raz treba pripomenúť, že v tejto dobe vykonávané opatrenia ochrany lesa sú neadekvátne súčasnej „katastrofálnej“ kalamitnej situácii a je nevyhnutné nastaviť systém pre ich niekoľkonásobné zintenzívnenie.

Len prvý z týchto bodov je objektívnou príčinou, ktorú nie je možné rozhodnutím zmeniť. Ostatné príčiny sú subjektívne a teda sú aj realizovateľné. O zabezpečenie týchto opatrení sa musia zasadiť vrcholoví manažéri lesníckych spoločností, vedenia štátnych správ a politickí predstavitelia.

Účastníci konferencie deklarovali záujem zabezpečovať ochranu lesa, avšak potrebujú k tomu aj podmienky. A tak v nadväznosti na Rozhodnutie MPRV SR č. 2839/2018 – 720 z 28.9.2018 účastníci konferencie navrhujú, aby sa na realizáciu opatrení uvedených v citovanom rozhodnutí finančne prispelo aj z verejných zdrojov.

Tieto závery, na základe názorov účastníkov, boli zapísané organizátormi po ukončení konferencie 8.2.2019.